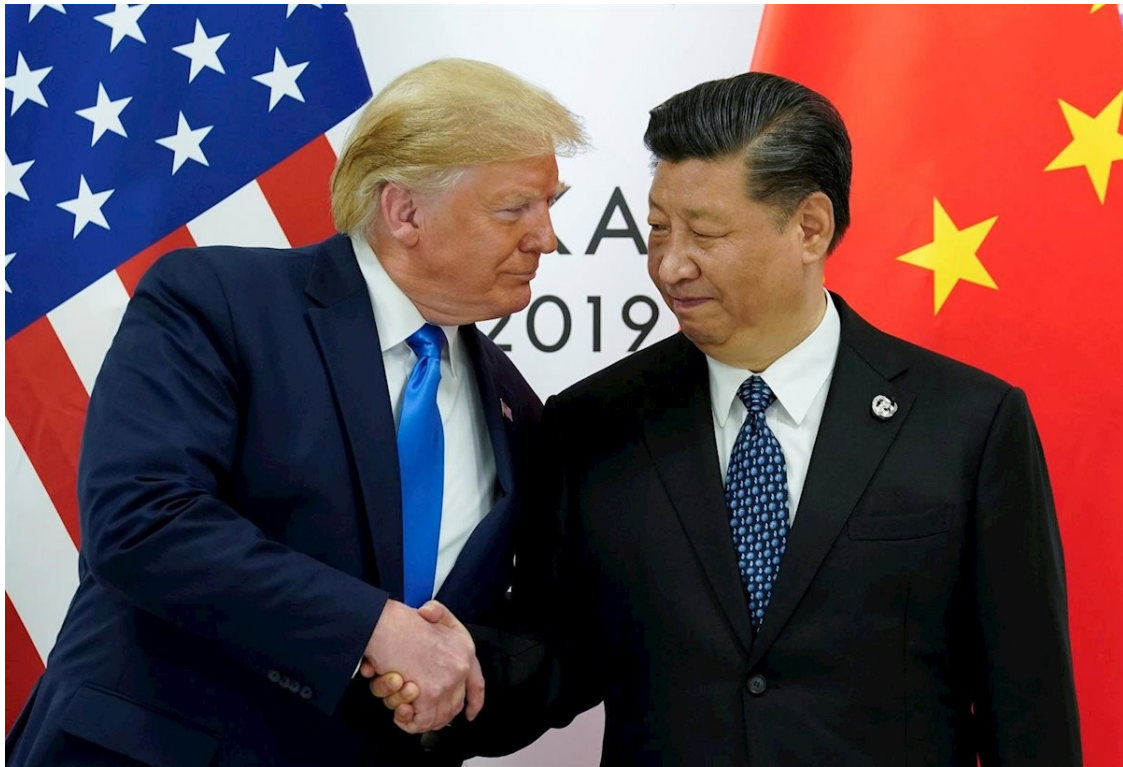

Pendants del torcebraç entre els EUA i la Xina: el poder al món després de la Covid-19

Xulio Ríos, director de l'Observatori Polític de la Xina, i el periodista Lluís Foix analitzen la posició en què quedaran els principals actors internacionals després de la pandèmia

El president nord-americà, Donald Trump, i el xinès, Xi Jinping, en la cimera del G.20 al Japó el 2019. | Europa Press

La crisi sanitària, econòmica i social que ha suposat la pandèmia conformarà un paisatge internacional diferent. Encara és molt aviat per saber com serà aquest món que sortirà del coronavirus. Els experts discuteixen sobre si som davant d'un fet disruptiu que trastocarà tots els equilibris establerts fins ara o si, en canvi, tan sols accelerarà unes tendències que ja es dibuixaven abans de la crisi.

[noticia]198696[/noticia]

El cicle d'hegemonia nord-americana i de predomini d'un discurs liberal no qüestionat, iniciat amb la caiguda del Mur de Berlín, va cedir terreny molt abans de la pandèmia. L'any 1995, els principals països emergents, els anomenats E-7 (la Xina, Rússia, el Brasil, l'Índia, Indonèsia, Turquia i Mèxic), representaven un volum equivalent a la meitat del PIB del G-7 (Estats Units, Canadà, Alemanya, Regne Unit, França, Japó i Itàlia). Però vint anys després, el 2015, les economies emergents ja eren comparables a les del G-7. I, de cara al 2040, s'estimava que l'E-7 podria estar en condicions de doblar el PIB del G-7.

El món del 2020 ja no és el del 1989. La crisi econòmica del 2008 va trastocar l'escenari i el pols entre els Estats Units i la Xina s'ha fet molt més equilibrat. Alhora, l'aparició de moviments aïllacionistes i populistes, que en molts casos han triomfat, des de l'Amèrica First de Donald Trump a la Indonèsia de Rodrigo Duterte i el Brasil de Jair Bolsonaro, ha suposat un repte per la visió liberal de l'ordre mundial.

En aquest context, Europa -que acaba de celebrar els 75 anys de la fi de la Segona Guerra Mundial (<https://www.naciodigital.cat/noticia/201948/75/anys/enfonsament/nazisme>) - és en una cruïlla. Amb un centre que continua girant entorn l'eix Berlín-París, però molt afeblit per una oposició interna representada pel Grup de Visegrad (amb Hongria al davant), la UE s'ha vist ferida per la crisi del Brexit. La pandèmia ha accentuat les divisions internes i col·loca el projecte comunitari en una situació, en principi, més precària.

Està la globalització en risc? El CIDOB, un dels *think tanks* d'anàlisi internacional més acreditats, assegura en una nota recent que el món continuarà sent global (https://www.cidob.org/ca/publicacions/series_de_publicacio/notes_internacionals/n1_231/lecciones_de_una_crisis_global_coronavirus_orden_internacional_y_el_futuro_de_la_ue): "La crisi del coronavirus fan que el sistema internacional s'enfronti a la paradoxa de no poder tornar enrere ni avançar en una reforma de la governança". Segons el CIDOB, l'estat-nació s'ha vist reforçat per la pandèmia, però "això no equival a una disminució del factor global, començant per la pandèmia o per la necessitat d'un marc de cooperació internacional que faciliti l'avanç cap a la vacuna".

El CIDOB augura que es generaran dinàmiques de desglobalització, com pot succeir en la producció de productes sanitaris o béns de consum essencials, però no preveu "que el món de demà deixi de ser globalitzat, interconnectat i interdependent".

Com quedaran els actors globals després d'aquesta crisi que també serà global? Hem demanat a dos coneixedors de la realitat internacional que analitzin el panorama geopolític focalitzant-se entres protagonistes: els Estats Units, la Xina i la Unió Europea. Xulio Ríos, sinòleg reconegut i director de l'Observatori Polític de la Xina, i el periodista i excorresponsal a Washington i Londres Lluís Foix ens aporten el seu criteri sobre aquestes tres qüestions:

- 1.- Com queda el paper de lideratge dels Estats Units?**
- 2.- Quines són les possibilitats i els riscos que afronta la Xina per esdevenir el principal actor global?**
- 3.- Com sortirà la UE d'aquesta crisi?**

Xulio Ríos. Foto: X.R.

Xulio Ríos: "La geopolítica post-pandèmia dependrà del tacte i la mà esquerra de la Xina"

1.- És evident que els Estats Units han fallat de manera estrepitosa en la seva resposta a la crisi, si més no de manera inicial. I han fallat tant en el pla intern com pel que fa al seu paper de lideratge internacional. Hi ha hagut desconcert, manca de preparació i un desinterès per actuar com a coordinadors globals que han agreujat la crisi de confiança envers els EUA. Crec que si els EUA no reaccionen aviat per entomar la crisi, pagaran un cost enorme.

Xulio Ríos: "Si els EUA no reaccionen aviat, pagaran un cost enorme"

De totes maneres, per contemplar com queda el paper dels EUA, cal saber encara com sortiran de la pandèmia tots els principals actors globals. I després, caldrà observar els realineaments que es puguin produir en potències mitjanes rellevants o en àrees regionals específiques.

2.- La reactivació econòmica de la Xina també dependrà de com els seus principals socis puguin controlar la pandèmia i es recuperin. De fet, si hi ha un país a qui li interessa que la crisi se superi amb rapidesa és precisament a la Xina, que vol reafirmar-se com a soci privilegiat de moltes economies en dificultats. Si la situació es complica, el lideratge avui inqüestionable de Xi Jinping podria estar en perill. Crec que més que mai, la geopolítica global post-pandèmia depèn en una mesura important del tacte i la mà esquerra de la Xina.

3.- Es dona el cas que la campanya d'ajuda global impulsada des de la Xina també ha deixat en evidències les pròpies mancances de la UE. Inicialment, els missatges creuats i la incapacitat d'assolir una cord comunitari ambiciós, van oferir la imatge d'un debat desconcertant. Les denúncies d'insolidaritat d'alguns països com Itàlia són una expressió d'un sentiment d'insatisfacció que va creixent. Després del fracàs de gestió de la crisi del 2008, la pandèmia és una important amenaça per a l'estabilitat i el futur de la UE.

Lluís Foix Foto: Adrià Costa

Lluís Foix: "Els Estats Units han deixat de ser la potència imprescindible"

1.- Els Estats Units ja no són la potència imprescindible, com la va definir un dia un dia l'exsecretària d'Estat Madeleine Albright. Ningú espera una solució que vingui dels EUA. La crisi provocarà un canvi en l'*statu quo*. Els Estats Units viuen amb desconcert que, tot i suposar el 50% de la despesa en defensa del món, el seu poder ha estat vulnerat per un virus. Van ser els EUA els que, a Bretton Woods, el 1944, van assentar les bases del món que sortiria de la Segona Guerra Mundial, amb el dòlar com a moneda de referència i la creació del Banc Mundial i del FMI. El gran guanyador del segle XX ara no vol ser imitat. L'abast de la crisi als Estats Units ha estat enorme. Ja suma més de 70.000 morts. Per això no sé si Trump serà reelegit o no, però el *trumpisme* ja ha estat derrotat.

Lluís Foix: "No sé si Trump serà reelegit o no, però el trumpisme ja ha estat derrotat"

2.- No soc de fer pronòstics, però crec que la Xina consolidarà la seva hegemonia econòmica, que ja és evident en el G-5 i les tecnologies del futur. El gran capital de la Xina no és el salt donat pel seu PIB sinó el talent acumulat en saber i coneixements, en universitats i formació, que fa que l'any passat ha format nous 400.000 enginyers. En el pla polític i cultural és una altra cosa. La cultura xinesa continua sent força desconeguda a Occident i diria que la Xina no té un interès especial en la penetració cultural. El que vol és exportar els seus actius i construir carreteres a l'Àfrica.

3.- La Unió Europea se'n sortirà. En aquest sentit, dubto que la sentència del Tribunal Constitucional sobre la compra de deute del Banc Central acabi marcant tendència. El perill de veritat per la UE seria cedir a la temptació autoritària. Europa ha de continuar sent ella mateixa i preservar els valors democràtics i els seus lligams, en un moment en què l'Aliança Atlàntica està fracturada. Crec que Alemanya i França restaran dempeus malgrat les dificultats i les posicions proausteritat de Berlín. Pensem que, a pesar de tot, Grècia s'ha salvat. I Europa, que acaba de celebrar els seus 75 anys de pau, és aquest èxit que suposa que un europeu de Barcelona se senti a casa quan viatja a VÍlnius.

Nous conceptes globals

La pandèmia ha generat un nou lèxic, també en el terreny de la política internacional, i ha consolidat termes que ja existien però que eren poc utilitzats. Vegem-ne alguns.

Coronabonus. Són una variant dels eurobons adaptada a la crisi de la pandèmia. Són un instrument financer -un títol de deute comú de la Unió- que permetria a la UE afrontar de manera solidària la crisi. De moment, no hi ha precisament unanimitat a Brussel·les per engegar aquesta mesura.

Covidiota. No és un terme pròpiament geopolític, però es podria aplicar a molts personatges de l'escena internacional. En va fer referència el periodista Rafael Ramos (<https://www.lavanguardia.com/internacional/20200424/48697201602/covidiota-palabra-moda-diccionario-coronavirus-covid-19-pandemia-corresponsal-londres-reino-unido-rafael-ramos-video-seo-ext.html>), explicant que s'utilitza al Regne Unit per definir els qui ridiculitzen els efectes del virus o se salten les normes de protecció.

Infodèmia. En parlava fa uns dies Àlex Grijelmo en un article al diari *El País* (<https://elpais.com/ideas/2020-05-02/palabras-que-se-haran-mas-fuertes.html>), un neologisme que aplega informació i pandèmia per definir l'allau informatiu sobre l'epidèmia, no sempre acompanyat de rigor. Però Grijelmo suggeria utilitzar el terme bulodèmia, més adequat per definir les moltes *fake news* que han proliferat aquests dies.

Mutualitzar. Acció de fer una acció en comú que es refereix actualment a la necessitat dels països de la UE d'actuar conjuntament contra els efectes de la pandèmia, sobretot en el camp del deute públic.

Post-Covid. Terme que s'ha fet hegemònic en els mitjans -com en aquest article- acompanyat d'altres variants com post-pandèmia o post-coronavirus.

Salut global. El terme no és nou, però ara ha fet fortuna per referir-se a un concepte planetari de

salut. La possibilitat de nous brots de virus i la necessitat de mancomunat esforços a nivell internacional augura molt èxit al concepte.

Videoconferència. Convertit en mitjà habitual de comunicació des de l'inici de la crisi, també ho és ara de les conferències internacionals que tenen lloc. D'aquesta manera ja han tingut lloc diverses reunions del Consell Europeu.

Xinofòbia. El terme tampoc no és nou però està fent furor per definir l'aversion contra la Xina que fan córrer els corrents xenòfobs en molts països. Va tenir un impuls important després que Donald Trump parlés d'un "virus xinès".

[noticiadiari]2/201365[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/201075[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/200939[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/200785[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]